

מבעד למסיה (ישעורים בהסתכלות)

ובכן, רבך
תי, סימן
טוב ומול
טוב לכלנו!
יפתחו סוף
סוף בתי
הספר שלנו

בשעה טובה ומוצלחת והלואי רב
ש"ע, לאורך ימים וחדשים מחמת שכל
התחלות קשות ואפילו שבייתות
בהנך.

ואני הלא אמרתי לכם מראש ועוד
בשערי הקדם כי בתיהספר יפתחו
ב"כיס-לב" ואתם לא האמתם אתם
חשבתם בודאי כי אך לצון אני חומד
לכם, כדרכי לפעמים, ואולם הרי אמר
תי לכם כבר פעם, כמדומני כי ישנם
בינינו סופרים ועתונאים חשובים ור
ציונים, שהם אומרים וכותבים
שם למעלה דברי טובים ולי כבוד
ראש וברצינות גמורה, ור' עזמות אומד
כאן במדורו התחתון דברים כנים
ואמתים בקלות וברך ליצנות.

ואעפ"י שאיני נביא ואין בי חליה
מסמני נבואה נתקיימה נבואתי, ולא
עוד אלא שבתיהספר יפתחו לכל מחי
לקותיהם מא' ועד ח' (כנראה שרצו
לסגר את הכהלקה האחרונה כדי שח'
תלמידים והתלמידות לא ידעו "חטא")
וגם כל קמ"ב המורים, המפורטים
ישובו על כנם ונק המפורדה הירועה

תבא לפתיחת בתיהספר, לקיים מה
שנאמר: "ישבו רשעים שאולה", אל
תקרא: "שאולה" אלא "שוללע" (בתר
הספר)...

וסוף-סוף נתגלה הסוד ברבים כי
הנדיב שעמד להנפנו העברי בשעת
דחקו הפעם הוא, כמובן, הנדיב
הירוע שלנו, ולא המשחעשר
אלף פונטים אלא חמשת אלף-
פיס, ולא חמשת-אלפים אלא ארבי
עת אלפים לועד החנוך ואלף לנמסיה
העברית בתנא, אלא מאי? — היא
מעמיד תנאי קטן, להכניס מעט "דת"
בכת"ם העברים שלנו.

וכששמעתי כי ועדת התרבות של
הפועלים בוועדהחנוך אינם מסכימים
לתנאי חקשה" הית ואינם יוצים
בשום-אופן לקבל את הכסת בתנאים
כאלה, בחינת "יהרג ואל יעבר" (אגב,
וזחי הפעם הראשונה שהם מסרבים
לקבל "תקציב" ועלינו לברך ברכה
שהחיינו!)

— כששמעתי רגונים על "הגתיות"
של הנדיב, נוכרתי בכעשה שהיה לפני
ארבעים שנה בערך במושב
תנו זכרון-יעקב.

זכורני, כד הינא טליא, ובבית
הספר — הזכורני היו שני מורים:
אחד לצרפתית, המנהל, מוסיון אוש
רין, וה' מיוצאי אלום—ארס אירופי
יבעל השכלה נכונה, ואחד לעברית,
מלמד-דרדקי מסברית, שהיה מלמד
אותנו עברית, כלומר: תפלות וברכות,
קמין-אלף "או", קמין-כיים "בו" וגם

קצת חומש-יורשי לגדולים, הכל עפ"י
שסת' החנוך וזהוראה בק"ס טבריה
שבימים ההם.

כשכא, הברון שיחיה" — זה שמו
וזה זכרו בזכרון עד היום הזה! —
בפעם הראשונה לארצנו היתה ראשית
דרכו למושבתו, החביבה, שנקראה על
שם אביו, והלך ישר לבית-הספר, נכד
נס הנריב מלוא קומתו ובלבושו הלבן
והפשוט שלבש בכונה בשביל האכרים,
לכתה הראשונה ובלא שום הקדמה
פנה לתלמיד הראשון והגדול בכתח
ואמר בצרפתית: Dis
Schma! (אמור "שמע").

היגר נתבלבל קצת ולא הבין את
פתישו של המלים הצרפתיות ואת
פקודתו של הברון, לו אמר לנער:
"קריאת-שמע"! היה אומר לו מיד
הכל בעל-פה ובניגון הידוע: "ואהכי
ת... בכל לביב—ד... ושנינתם
לבינו-יך" עד גמורא, כמו שלמדנו
ב"קונצרט", ואולם הילך עמד נדהם
כלו וכאלם לא יפתח פיו.

וגם המלמד המסכן לא תפש, כנר
את, את הצרפתית של הברון שלא
שמע מימיו בטבריה ולא הבין את דריו
שתו של הבחן, Dis Schma!

פקד הנדיב
על התלמיד השני ולא קבל תשובה.
וככה עבר על כל תלמידי הכתה
וקרא "די-שמע" ואיש לא שמע את
לשונו, ומכלי הבר דבר יצא הנדיב
מלא רגז וכעס וצוה לנרש-מעל פניו
את המורה בכתונת בליוראה ובלייפי

צא במרובה במשך 24 שעה, מפני
שאין תלמידיו יודעים לענות ל"די-
שמע".

לשוא נסה הפקיד וגם ועדה-המושבה
להסביר לנדיב את אי-ההבנה שנפלה
בדבר ולא יכלו לבטל את רע הנורה.
המורה המסכן, יהודי טוב הרד וירא-
שמים, נדחה ממשכרתו ואולם נשאר
במושבה בתור שמש בית-הכנסת עד
יומו האחרון.

חושבני, רבותי, כי מורינו ומחנכי
כינו אינם תושבים כ"כ מפני ה"די-
שמע", וביה"ס, תחכמוני בירושלם,
שהותם של דתיות טובע עליו הוא, במד
דומני, מהטובים שבבתי-הספר העבריים
העממיים בירושלם ובכל-הארץ,
יראה לרבר שמורי בתי-הספר האחד
רים שולחים את בניהם ל"תחכמוני".

ואם איני טועה — התנאי שהעמיד
הנדיב לספה את הרב מ"א וביתוד
את ה"רבנית" מעירית ת"א לוועדה-החד
נוך אינו כ"כ נורא, ובעצמנו היינו
בוחרים בהם לחברי הזורה של חניכנו
העברי בארץ.

"די-שמע" זה לא הזיק חלילה למר
שבות וחלא זכינו לראות את ה"צדיק
קים" הגדולים שיצאו מהן ולא יזיק
חלילה גם לתרבות של השמאל...

אדרבא, יוסיף הנדיב ויארזק ימים
ושנים ויעמיד לנו תנאים כאלה —
ורק שיתן לארצנו, ולמיוחד לא מיבעי!
* * *

ועכשיו, חביבי אמשל לכם משל,
לא פשעלי קרילוב חידושים לאחיינו

האשכנזים מרוסיה ואף לא ממשלי
לפונטין השגורים בפי הספרדים הניכי
האליאנס, אלא מתלמידי הבריות, מי
עון קטן ב... חתול ועכבר.

אדם אחד אוריגינלי מאד למד כל
ימיו את חתולו היפה והשעיר להגיש
לפני האורחים כבן-אדם וכמלצר ממש.
הלכישו מחלצות, עשה את שפמו, נתן
כפפות ל"ידי" ומגפים קטנים ויפים
לרגליו, שם מגש בידיו לסוב בסלון על
פני כל האורחים ולהזינים, שיטעמו
קצת מה"הרבים הטובים".

פעם הזמין אליו אורחים ואורחות
כדי להראות להם את כל ה"קניצין"
של חתולו, ובשעה ש"מלצר" סבב בוני
בו בסלון והגיש לאורחים את מגשו
ובקידה והשתחויה קרא לכ"א פהם:
"מיא—א—או", בלשון חתולים זאת
אומרת: "בבקש—ה—ה!". נמצא
הנך המסכה ליצן אחד, שהציא מכיר
סו קפסה קטנה, וכשפתח אותה לעיני
החתול קפץ ממנה עכבר קטן, שהכין
מבעוד יום. שכה החתול את תלמודו,
את נמוסו והלכות ד"א שלמד מפי
אדוני, השליך ארצה את כל המגש
וכל אשר בו ורדף "על כל ארבע" אחרי
העכבר הקטן לטרפו...

את הנמשל הבינותם בודאי בעצ'
מכם, תלמידי הנכונים, כי מי כמוכם
מבין דבר מתוך דבר? ואם בכ"ז לא
הבינותם עדיין אבאר אני לכם באר
היטב את הענין.

הכל יודעים פי אחינו האשכנזים
והספרדים הם בני עם אחד ובכל אשר

פותינו ונאומינו למדנו ב"ה את לשוננו
להגיד: אין הבדל בין אשכנזים וספר
דים, כלנו עם אחד, שפה אחת ונפש
אחת, הצעירים הספרדים משתדכים
ל"אשכנזיות" וקצינינו ועורכדיננו וא'
פילו עורכינו מתבוללים בין הספרדיות
הנחמדות — עד שקמת נדיבה בישראל
האשה סימה בליקוב, והראתה לנו
"עכבר" קטן וי"א נב גדול בצורת יהוד
שה, מיד שכחו "אחינו" האשד
כנזים והספרדים את תלמודם ואת כל
ה"פראזות" היפות והריקות שלהם
והשליכו את כל המגש עם כל הדברים
הטובים כגון: והתבוללות אמתית בין
כל חלקי העם, וכלם רודפים עכשיו
אחרי ה"עכבר" עד הונגריקונג זו שבמד
דינת המנדירינים ובעלי-הצמות אשר
מתחת לחומת סין הרחוקה...

וה"מנדירינים" שלנו בירושלם שכחו
את עצם הענין ואת טובת העניים והם
מתננחים בעתונות, הרב האשכנזי כר
תב בעתון "שלו" בת"א והרמ"ל עונה
לעמתו בעתון "הספרדי" בירושלם ורוזי
לי מגלה "רוזין" קטנים בירכתינים לשם
שמים-וצדק מאד "יהודי סתם" (ירבו
כמותו בישראל!) במכתבו הגלוי לר'
בנינו הגדולים והקדושים, מחמת שהד
ונוכחים והפולמוס והכרכורים והרדי'
פות של "החולוני" אחרי ה"עכבר" מז'
כירים לנו את רברי המשורר היינה על
הווכחות של הרב והכומר, לתבדיל
דבור לא כ"כ נאה אבל נכון.

ועיקר הוכוח והפולמוס הוא כנר'
את מסביב לשם הנדיבה: סימח

הכל תלוי בשם, כמו שנאמר או שלא
נאמר! "אנא ב ש"ם, התר צוררת!"...
הכל תלוי, בזה אם "סימה" הוא שם
אשכנזי או ספרדי. הנכאי האשכנזי
טוען כי "סימה" הוא שם כל אשה
כשרה בין האשכנזיות וגם שם זקנתו
ודורתו היה סימה ואחינו הספרדים
נותנים בה "סימנים" אהרים וטוענים
כי ארבע מאות "סימות" איכא בשוק
הספרדים אשר בעיר העתיקה...

ומחמת שזוהי שאלה בלשנות
ומדעית בלבד, עצתי אמונה לרבנינו,
לעסקנינו ולעורכדיננו משני הצדדים
שלא יכינו להם "פספורטים" להונגי'
קונג ולא יכתתו את רגליהם למרחקים
מהמת שלא ישאר ככל ה"עכבר" אלא
זנבו והכל ילך להוצאות "המשפט,
הנסיעה ולמציבת סין, אלא שיחכו עד
פתיחת ה"קתדרא האידית" שתפתח
איה בקרוב בימינו ב"אוניברסיטה"
שלנו בירושלם, והנושא הראשון להד'
קידה המדעית של הפרופיסור יהיה
לדעת ולברר אם "סימה" היא שם
אשכנזי כפי דעת הרב כ"החורכה" או
שב ספרדי כפי דברי הרמ"ל, ואפשר
שיעשה פשרה ביניהם, כמנהג היהוד'
דים, ויחלקו הנכאים משני הצדדים
את ה"ירושח" הסינית, אך זרק ל"טר'
בת העניים", כידוע, ושלוש על ישי'
ראל...

אמור מעתה: במצרים לקו המכבי'
חשמונאי שלנו חמש ככות ומעבר לים
באמריקה לקו חמשים ככות בקרוב

יראו זה פלא: פה בירושלם עיה"ק
ה"מכבי" שלנו הוא הכנצה תמיד וב'
יום שב"ק העברה, כלומר ב"יום השד'
ביעיי" ככתוב במודעות שלהם, הכו
הנערים שלנו, שלא הגיעו עדיין לשנות
היפה, את בני עשרת-השבטים האחד'
כיום מהמשטרה, זרק ביום ההתחרות
של "הנביע" רגלם של האנגלים על
העליונה-כאן בא"י הכל בכהינת, נאל'
ישראל" (מלשון "גול") ובמצרים נקרא
שםם לא מכבי אלא "מכהבי"...
והמכה הכי גדולה היא, שרבים של
צעירינו הגבוהים, שירדו מצרימה להת'
חרות עם הגויים, ילידי ירושלם, מבטן
ומלידה" (ולא בנים חורגים כמו בקוני'
למל!), מרחיבי-היחורים ומטאה-שערים
לא יכלו לקבל "ויוה" למצרים מפני
שאינם, במחילה, נתינים "ארצי-ישר'
אליים". ועל דא קא בכי נביאנו והזונג
ואמר: "אבות אבלו בסר ישני בנים
תקהינה", אבותיהם היו נתיני ה"נגריה
ופולגניה, שלא ראו טימיהם, ובניהם
נכדיהם שמונים זרים וזה כי
ביום בעירנו הם זרים בעיר כולד'
תם...

ומחמת שאיני לא עליכם, בקר'
הבריאות הריני מקצר הפעם ואם יר'
צה השם בשעורי הבעל"ט אוסיף לכם
מטעמים לכבוד שבת מנה אחת
אפים.